

Holger K. Nielsens grundlovstale

Taler

Holger K. Nielsen
Formand for Socialistisk
Folkeparti

Dato

5. juni 2004

Sted

Hulen, Nordjylland

Vores grundlovsmøde her i Hulen i år har en særlig karakter. Det er 40. gang, vi holder det og så vidt jeg har forstået, bliver det også sidste gang. Det er med andre ord en årelang tradition, vi tager afsked med. En tradition, hvor SF's formand er taget til Nordjylland for at fejre grundloven sammen med gode fæller i disse pragtfulde omgivelser.

I alle årene har Grete Munch været et naturligt omdrejningspunkt. Hun har stillet faciliteter til rådighed, har været vært for en frokost for talerne og amtsbestyrelsen, som er berømt, og har i det hele taget været en ildsjæl i SF's kamp her i Nordjylland. Vi skylder Grete en stor tak.

Grundlovsmøderne her i Hulen er en del af SF's historie og er således også en del af vort lands politiske historie.

Der er givet politiske meldinger på de her møder. Aksel Larsen satte tingene på plads her i Hulen under det første arbejderflertal. Under en højspændt situation hastede han videre til et møde med Jens Otto Krag i Skiveren for at diskutere, hvordan de kunne komme videre. Sigurd Ømann brugte grundlovsmødet til at mobilisere op til EF-folkeafstemningen i 1972. Gert Petersen formulerede i

80'erne krav til Anker Jørgensen og et nyt arbejderflertal, der skulle være alternativet til Poul Schlüter. Mit eget første møde fandt sted få dage efter nej'et til Maastricht-traktaten i 1992 og det var her, jeg gav de første meldinger om, hvad SF ville gøre efter folkeafstemningen.

Grundlovsdagen er en festdag, hvor vi i fællesskab fejrer det demokrati, der er grundlaget for vort samfund. Demokrati er samtale, som Hal Koch engang udtrykte det. Det er et middel til at civilisere de konflikter, som er grundlaget for al politik. Derfor holder vi i dag heller ikke bare festtaler, hvor vi hylder de fælles demokratiske værdier. Vi formulerer os også politisk i forhold til de problemer, vi vil have løst og i forhold til de politiske modstandere, som efter vores mening ikke løser dem.

I den forstand er grundlovsdagen også en kampdag. Det er ikke som 1. maj arbejderklassens kampdag. Grundlovsdagen er demokratiets dag, men uden politisk kamp er der intet demokrati.

Én af de mest berømte grundlovstaler blev holdt af Viggo Hørup på Vodroflund i 1890. Det var kort tid efter det store politiske forlig mellem Estrup og det moderate Venstre. Hørup repræsenterede det radikale venstre og var rasende over det forlig, kræfter i hans eget parti havde lavet, hvad han gav udtryk for i en forrygende tale.

"Nu er det svampens tid", sagde Hørup. "Nu er det svampens ånd, i hvis navn alle moderate knæ bøjer sig. Nu er det løsnet, at det hele skal jævnes ud og vrøvles ud og røres sammen, og ethvert skel, der byggedes op i de 20 år, trædes

fladt med jorden. Nu skal der ingen forskel være mere, ikke på grundlovens venner og provisoriets, ikke på ret og uret, på venstre og højre, på frem og tilbage, på oplysning og fordummelse, på fred og militarisme.

Nu er det sjældent, at en tale, som har 104 år på bagen, fortsat har aktualitet. Men ser vi på den nuværende regering og især dens Irak-politik, er Hørups bemærkninger nærmest profetiske. For den består af en uskøn blanding af bortforklaringer, løgne, vrøvl og en ukritisk støtte til alt, hvad den amerikanske regering måtte foretage sig.

For første gang i flere hundrede år har Danmark erklæret et andet land krig. Vi er blevet en krigsførende nation. Det har imidlertid vist sig, at grundlaget for den amerikanske krig falder til jorden som regndråber i november.

- USA skulle i krig fordi Saddam Hussein havde masseødelæggelsesvåben og var en fare for sine omgivelser. Der er ikke fundet masseødelæggelsesvåben, selvom man må formode, at USA har vendt hvert et sandkorn i den irakiske ørken.
- USA skulle i krig, fordi der skulle være forbindelser mellem Saddam Hussein og den internationale terrorisme. Men den forbindelse kan ikke påvises og terrorismen er på ingen måde blevet svækket af Irak-krigen. Den er styrket.
- Krigen skulle sættes i gang, fordi Saddsam Hussein ikke vil arbejde sammen

med FN's våbeninspektører. Men våbeninspektørerne ønskede at fortsætte undersøgelserne og anbefalede ikke den folkeretsstridige krig.

Det burde være indlysende, at når argumenterne for at gå i krig falder fra hinanden, så har de krigsførende et problem. Så må det give anledning til en demokratisk diskussion. Det har det også gjort i de andre krigsførende lande. Irak-krigen er blevet et hovedtema i den amerikanske valgkamp. Den var årsag til, at den borgerlige spanske regering tabte magten. Den er det altafgørende tema i den britiske diskussion.

Men her i Danmark er det umuligt at få en undersøgelse af grundlaget for krigen. Regeringen har fremlagt sin egen hjemmestrikkede begrundelse for at deltage i krigen og afviser, at der overhovedet er noget at diskutere. Det er ud fra en demokratisk synsvinkel fuldstændig uholdbart. Og det bliver det endnu mere, når også den danske regering bliver trukket ned i den irakiske sump.

Man påstod at man havde vundet krigen, men freden er tabt på gulvet. Hvordan kan man tro, at der kan skabes stabilitet med en militær besættelse af en fremmed magt? Hvordan kan nogen i den arabiske verden tro på, at USA vil skabe demokrati, når amerikanske fangevogtere opfører sig på helt samme måde som Saddam Husseins torturbøddler? Danmark er medansvarlig for dette morads og der skabes ikke grundlag for en demokratisk udvikling i Irak, medmindre besættelsestropperne forlader landet og overlader ansvaret til FN. Derfor må også de danske tropper ud.

Det er helt uforståeligt, at socialdemokrater og radikale fortsat støtter den

danske militære tilstedeværelse i Irak. De påstår, at de var modstandere af krigen, men de er med til at legitimere den krig, som kører nu. Vi må derfor stille følgende spørgsmål til Mogens Lykketoft og Marianne Jelved: Hvor længe endnu? Hvor mange uskyldige dræbte skal vi se, før I tager jeres støtte til Anders Fogh op til overvejelse? Hvor mange amerikanske overgreb skal vi opleve, før I trækker jeres støtte til denne krig tilbage?

På denne grundlovsdag fejrer vi demokratiet, men demokrati er også et spørgsmål om folkeret og internationale retsregler. Og det er pinligt at måtte konstatere, at vi har en regering, som uden at blinke er gået med i en krig, som er både ulovlig og politisk katastrofal.

Demokratiet har en global dimension, men det skal også have en lokal forankring. Derfor er forhandlingerne om en ny kommunal struktur så vigtige. Lad det være sagt helt klart: I SF kan vi på ingen måde støtte det udspil om en ny kommunestruktur, som regeringen er kommet med. Det kan vi ikke, fordi vi tager demokratiet - og ikke mindst det lokale demokrati - alvorligt.

Regeringens udspil er udtryk for en teknokratisk centraliseringstankegang, som byder os imod. Amterne skal erstattes af store regioner uden nogen kompetence af betydning. Der skal etableres store primærkommuner på mindst 30.000 indbyggere. Staten skal ind og styre på flere områder.

Det kan ikke mindst undre, at Venstre vil lægge navn til dette udspil. Venstre har tidligere stået for et slogan der hed "Det nære samfund", men nu har Handelshøjskole-Venstre fået overtaget. Det er ikke demokratiet, men

muligheden for at privatisere, der er målet. Det er sagt ganske klart af beskæftigelsesministeren, som er det nærmeste man kommer en Venstre-ideolog: Kommunerne skal have en størrelse, som gør, at private udbydere kan se en mening i at gå ind på markedet.

Vi har indtil nu holdt os til i forhandlingerne med regeringen. Det har ikke mindst været vigtigt at holde radikale og socialdemokrater i frakkeskøderne. Hvilket ikke har været så svært, i og med at vi i høj grad har været enige. Også radikale og socialdemokrater kan se det absurde i at have regioner, som ikke har skatteudskrivning og som udelukkende skal bestyre sygehuse. De har kunnet se de kolossale problemer, som ligger i regeringens udspil, f.eks. i forhold til det sociale område, arbejdsmarkedet og miljøet.

Efter et sammenbrud har regeringen genoptaget forhandlingerne - nu uden at invitere os. Den vil ikke have os med og det må den om. Forløbet er blevet helt farceagtigt og vi har - helt ærligt - heller ikke nogen større tiltro til, at regeringen vil komme os i møde på en måde, der er tilfredsstillende.

Det er indlysende, at vi er en smule bekymrede for, om det lykkes at lokke socialdemokrater og radikale i fælden. For selvfølgelig vil regeringen gerne have et bredt flertal, men den har jo ikke opgivet de ideologiske målsætninger. Og når den reelt har lavet en aftale med Dansk Folkeparti, er det svært at se meningen med de nye forhandlinger. Men her vil jeg godt advare socialdemokrater og radikale. Det vil være en katastrofe for en ny regering, der også skal have støtte fra SF, hvis den er bundet til en centralistisk kommunalreform, hvor Dansk Folkeparti har vetoret.

En kommunalreform er en meget stor ting med vidtgående økonomiske konsekvenser. Den får indvirkning på en masse lovgivningsområder og giver rammerne for fremtidens velfærdssamfund. Derfor er det også helt utilfredsstillende, at der har været så kort tid til den folkelige debat. Man er ved at presse et centralistisk system ned over hovedet på befolkningen.

Kære radikale og socialdemokrater: Stop farcen og udsæt denne reform, så vi får tid til en ordentlig demokratisk debat.

Det demokrati, vi fejrer i dag er ikke bare nationalt. Det er også globalt, det er lokalt og det er europæisk. Det er i den sammenhæng, at vi afholder valg til EU-Parlamentet d. 13. juni.

Her skal SF have et mandat. Det skal vi, fordi der er brug for en politisk stemme i Bruxelles. Der er brug for en aktiv socialistisk politik. Den danske EU-debat er meget apolitisk. Den fokuserer for meget på, at man enten siger ja eller nej. Men EU er en kampplads, hvor der foregår en politisk kamp mellem højre og venstre - på samme måde som der foregår en politisk kamp her i Danmark. Den kamp skal vi deltage i.

Ikke ukritisk, for der er mange kritisable ting i EU-systemet. F.eks. landbrugspolitikken, erhvervslivets alt for store indflydelse, det demokratiske underskud. Men en tilsvarende kritik kører vi jo også i forhold til det danske samfund. Og de kritisable ting er jo præcis en begrundelse for, at vi vil forandre. At vi arbejder politisk i partiet SF. Al politik handler om at tage fat på

problemer og gøre noget ved dem. Det handler politik også om i EU.

Det er meningsløst at forsøge at definere sig som "ja-siger" eller "nej-siger". Det kommer for pokker da an på, hvad man siger ja eller nej til. Hvis der kommer et forslag, som svækker fagbevægelsen og gavner erhvervslivet, siger vi da nej. Hvis der kommer et forslag, som styrker miljøet, siger vi ja. Længere er den sådan set ikke.

Tags

Grundlovstale, Socialistisk Folkeparti

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/holger-k-nielsens-grundlovstale-2004-2>